

Vergaderjaar 2025–2026

35 958

Regels inzake de coördinatie ten aanzien van terrorismebestrijding en de bescherming van de nationale veiligheid ten behoeve van het verhogen van de weerbaarheid tegen dreigingen en risico's (Wet coördinatie terrorismebestrijding en nationale veiligheid)

Nr. 22

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 april 2026

Met deze brief bied ik uw Kamer het rapport «*Toezicht op de coördinatie van de NCTV. Rapport van de Inspectie Justitie en Veiligheid op de voorbereiding en inwerkingtreding van de Wet coördinatie terrorismebestrijding en nationale veiligheid*» (Kamerstuk 35 958) aan. Het betreft een eerste onderzoek van de Inspectie Justitie en Veiligheid (hierna: Inspectie JenV) over het toezicht op de uitvoering door de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (hierna: NCTV) van de Wet coördinatie terrorismebestrijding en nationale veiligheid (hierna: Wet cotnv) die op 4 juni 2025 in werking is getreden. Het rapport ziet toe op de periode januari 2025 tot de inwerkingtreding van de Wet cotnv en dient daarmee als 0-meting.

Ik ben de Inspectie JenV erkentelijk voor het verrichte onderzoek. In deze brief schets ik hoe de NCTV de Wet cotnv heeft geïmplementeerd en ga ik in op de wijze waarop ik uitvoering zal geven aan de aanbevelingen van de inspectie JenV. De huidige dreigingscontext met steeds meer verweven, gestapelde en diffusere dreigingen vraagt om een slagvaardige NCTV in samenwerking met partners. De bevindingen zie ik als een steun in de rug op de ingezette koers zodat de NCTV slagvaardig kan blijven opereren in zijn cruciale rol als coördinator voor onze nationale veiligheid binnen het geldende wettelijke kader.

Conclusies toezichtrapport

In het rapport heeft de Inspectie JenV gekeken naar de wijze waarop de NCTV de Wet cotnv heeft geïmplementeerd. Tevens voerde de Inspectie JenV een 0-meting uit om zicht te krijgen op de waarborgen die de NCTV heeft ontwikkeld om binnen de kaders van de wet te werken. De 0-meting vormt het startpunt van het doorlopende toezicht op de uitvoering van de Wet cotnv.

De Inspectie JenV constateert dat de NCTV veel werk heeft verzet om de Wet cotnv te implementeren, maar dat het risico op onrechtmatigheden gemiddeld tot hoog is. Om die reden doet de Inspectie in dit rapport de volgende aanbevelingen:

1. Verbeter de ondersteuning voor en de coördinatie op de werkzaamheden van de afdelingen en realiseer meer samenwerking tussen de verschillende afdelingen.
2. Trek de procesmatige werkwijze uit de projectfase door voor alle processen die vallen onder de Wet cotnv.
3. Verbeter de werkinstructies en de centrale bijbehorende producten voor medewerkers en leidinggevenden en vul deze aan.
4. Richt de eerste- en tweedelijnscontrole in en voer deze uit.

Overkoepelend vraagt de inspectie de NCTV om blijvend aandacht te besteden aan het maken van zorgvuldige afwegingen óf en op grond van welke wet werkzaamheden verricht worden en het belang hiervan uit te dragen binnen alle lagen van de organisatie.

Het rapport heeft geen betrekking op de wettelijke taken van de NCTV buiten de Wet cotnv en op het toezicht dat de Autoriteit Persoonsgegevens houdt op de verwerking van persoonsgegevens door de NCTV. De Auditdienst Rijk (hierna: ADR) voert momenteel een herhaalonderzoek uit naar het beveiligingsproces van staatsgeheime vertrouwelijke informatie bij de NCTV.

Coördinatietaak van de NCTV en implementatie van de Wet Coördinatie Terrorismebestrijding en Nationale Veiligheid

De NCTV heeft als coördinator van de aanpak van terrorisme en dreigingen tegen de nationale veiligheid een onmisbare rol om dreigingen tegen de nationale veiligheid tegen te gaan en de weerbaarheid te verhogen. De Wet cotnv biedt hiervoor de wettelijke grondslag en de kaders en rust op drie pijlers.

Instructies voor de uitvoering

In de periode voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Wet cotnv heeft de NCTV instructies opgesteld om te waarborgen dat de NCTV zijn coördinatietaak binnen de grenzen van deze wet uitvoert. De beoordeling of het al dan niet uitvoeren van bepaalde werkzaamheden onder de coördinerende taak vallen worden vastgelegd en gearhiveerd. Op die manier kan later, bijvoorbeeld in het kader van toezicht, verantwoording worden afgelegd over de beslissing die is genomen. Ook moet voor alle opdrachten om analysewerkzaamheden te verrichten een opdrachtformulier worden ingevuld en geaccordeerd. Dit is een voorbeeld van de beheersmaatregelen die zijn toegepast om te zorgen dat de analysewerkzaamheden van de NCTV uitsluitend ten behoeve van de coördinatietaak worden ingezet.

Werkprocessen

Naast het vertalen van de Wet cotnv en concrete beleidskaders en instructies voor medewerkers, hanteert de NCTV een vaste methodiek ten aanzien werkprocessen, risico's en beheersmaatregelen. Conform deze methodiek worden werkprocessen beschreven, risico's geïdentificeerd en mitigerende maatregelen bepaald. Na vaststelling wordt iedere werkwijze inclusief maatregelen geïmplementeerd, periodiek geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

Om het interne toezicht op de naleving van de Wet cotnv en andere regelgeving waaraan de NCTV uitvoering geeft vorm te geven heeft de NCTV de Afdeling Veiligheid en Compliance ingericht. Verschillende bestaande taken en enkele nieuwe taken zijn samengebracht in deze afdeling. Een van de taken van deze afdeling is het ontwikkelen van een intern toezichtskader dat de NCTV moet gaan helpen om meer zicht en grip te krijgen op de naleving van de wettelijke bepalingen. Hiertoe is per 1 januari 2026 een compliance officer gestart.

Deze pijlers hebben zowel betrekking op de coördinatietaak van de NCTV als op de analysewerkzaamheden die de NCTV ondersteunend aan de coördinatietaak uitvoert. Aan de analysewerkzaamheden geeft de NCTV op dit moment nog niet ten volle uitvoering. Reden hiervoor is dat de waarborgen die op grond van de Wet cotnv gelden voor het verwerken van persoonsgegevens nog niet toereikend zijn geïmplementeerd in de werkprocessen en systemen. Concreet betekent dit dat de NCTV bij het opstellen van analyseproducten gebruik kan maken van bijvoorbeeld analyseproducten van samenwerkingspartners, wetenschappelijke literatuur en mediaberichten, maar nog geen gebruik wordt gemaakt van relevante berichten die op sociale media worden geplaatst. De verwachting is dat dit vanaf het najaar van 2026, binnen de grenzen die de wet daaraan stelt, weer mogelijk zal zijn.

Opvolging van de aanbevelingen

In het rapport wijst de Inspectie JenV diverse thema's aan waar op peildatum 4 juni 2025 een start mee was gemaakt, maar waar nog doorontwikkeling op nodig is. Zo was de eerste en tweedelijscontrole bijvoorbeeld nog in ontwikkeling en wijst de Inspectie JenV erop dat de samenwerking tussen afdelingen nog versterking nodig heeft. De Inspectie JenV doet de aanbeveling om verder te gaan met de ontwikkelingen die al in gang zijn gezet of daarmee een begin te maken voor zover dat nog niet is gebeurd.

Ik onderschrijf de aanbevelingen die de Inspectie JenV doet en ervaar deze als steun in de rug om verder te gaan op de ingeslagen weg. De implementatie van de Wet cotnv is inmiddels verder gevorderd. De NCTV heeft in aanloop naar de inwerkingtreding van de wet producten ontwikkeld die medewerkers helpen met het maken van afwegingen of taken wel of niet onder de wet vallen en kunnen worden uitgevoerd. Zo is er, als beschreven door de Inspectie JenV, een handboek voor alle medewerkers beschikbaar met daarin een overzicht van de rollen, verantwoordelijkheden en bevoegdheden. De Inspectie JenV ziet dat sommige definities nog niet helder uiteengezet zijn, zoals «te nemen maatregelen» of wat er valt onder «een concrete gebeurtenis». Dit document wordt, net als de onderliggende formulieren, op dit moment herzien en verbeterd. De aanbevelingen van de Inspectie JenV worden hierin meegenomen. Ook met het inrichten van de eerstelijns- en tweedelijscontrole is de NCTV momenteel aan de slag.

Er zijn door de NCTV stevige maatregelen genomen om onrechtmatigheden te voorkomen, waaronder de beslissing om het raadplegen van online publiek toegankelijke bronnen (sociale media) nog niet te hervatten, juist omdat zonder adequate waarborgen de kans op overtreding van de wettelijke kaders relatief groot is.

Zoals eerder aangegeven zijn verschillende bestaande en nieuwe disciplines begin 2026 samengebracht in een Afdeling Veiligheid en

Compliance. Deze afdeling heeft als doel om onder andere eerste en tweedelijnscontrole te bestendigen en hierover aan het managementteam van de NCTV te rapporteren zodat tijdig kan worden bijgestuurd bij mogelijke onrechtmatigheden. Met deze stap is de NCTV op weg naar meer centrale coördinatie, coherentie en sturing op de werkzaamheden bij de afdelingen.

Conclusie en vervolg

De NCTV vervult een cruciale rol in het beschermen van onze nationale veiligheid. Een rol die in het huidige dreigingsbeeld waarin dreigingen stapelen en diffuser worden vraagt om effectieve samenwerking met en coördinatie van de inspanningen van de veiligheidspartners. Met de inwerkingtreding van de Wet cotnv is de coördinatietaak van de NCTV vastgelegd en begrensd en heeft de NCTV de grondslag gekregen om onder specifieke voorwaarden persoonsgegevens te verwerken. De aanbevelingen van de inspectie JenV dragen verder bij aan de professionalisering van de uitvoering van de coördinatietaak van de NCTV en ik heb vertrouwen dat de organisatie de noodzakelijke invulling geeft aan deze bevindingen. Ik zie dat hier stappen zijn gezet met de invoering van nieuwe rollen en verantwoordelijkheden binnen de NCTV, zoals vormgegeven in de oprichting van een afdeling voor veiligheid en compliance.

Ook constateer ik dat de NCTV bewust risicobeheersing toepast zoals bij het grotendeels stopleggen van het raadplegen van publiek toegankelijke online bronnen voor analysewerkzaamheden, ook al beperkt dit het zicht van de NCTV op bepaalde fenomenen in de online wereld. Deze belangrijke bevoegdheid waarmee de NCTV, binnen duidelijke wettelijke kaders van de wet, zicht kan hebben op hoe actuele ontwikkelingen onze nationale veiligheid raken, zal worden ingezet zodra de hiervoor nodige systemen volledig aan de wettelijke vereisten en waarborgen voldoen.

Tot slot hecht ik er waarde aan u te informeren dat de NCTV momenteel een invoeringstoets voorbereidt over de uitwerking van de wet in de praktijk. Bij de behandeling in de Tweede Kamer van de Wet cotnv hebben de leden Mutluer (GL/PvdA) en Sjoerdsma (D66) de regering verzocht één jaar na inwerkingtreding van deze wet een invoeringstoets uit te voeren die ten minste ingaat op de vraag of de NCTV de coördinatietaak naar behoren kan uitvoeren binnen de gestelde wettelijke kaders. In de invoeringstoets zal tevens de reflectie op de Wet cotnv van de Inspectie JenV worden geadresseerd, met aandacht voor de formulering in de Wet cotnv over persoonsgegevens en gegevens van organisaties. Ik zal u later dit jaar informeren over de uitkomsten van deze invoeringstoets.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
D.M. van Weel